

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7665-10

meddelad i Stockholm den 17 mars 2011

KLAGANDE
AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Riksdagsförvaltningens beslut den 6 december 2010, dnr 230-1063-2010/11,
se bilaga

SAKEN
Rätt att ta del av allmän handling

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen beslutar att handlingen med diarienummer 4 ska lämnas ut till AA. Överklagandet i övrigt avslås.

YRKANDEN M.M.

AA överklagar riksdagsförvaltningens beslut och yrkar att han ska få ta del av riksdagens utredningstjänsts (RUT:s) promemorior i ärenden med diarienummer 2009:1–43 och 2009:45–226. I andra hand yrkar han att målet återförvisas till riksdagsförvaltningen för prövning av om det i varje enskilt fall måste antas att uppdraget har lämnats under förutsättning att uppgiften inte röjs. AA anför bl.a. följande. Det av riksdagsförvaltningen åberopade lagrummet ingår i ett kapitel med rubriken ”Sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med

Dok.Id 103501

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
7665-10

anknytning till näringslivet”. I den äldre sekretesslagen (1980:100) ingick bestämmelsen i ett kapitel med rubriken ”Sekretess med hänsyn främst till skyddet för enskilda ekonomiska förhållanden”. Det är i förevarande fall inte fråga om verksamhet med anknytning till näringslivet, varför bestämmelsen inte är tillämplig. I vart fall kan riksdagsledamöter och partikanslier inte anses som ”enskilda” i bestämmelsens mening. Det rör sig här om offentligrättsliga funktioner. Vidare gäller som förutsättning för sekretess att det måste antas att uppdraget har lämnats under förutsättning att uppgiften inte röjs. Detta förutsätter en prövning i varje enskilt fall vilket riksdagsförvaltningen inte gjort.

I målet har framkommit att vissa promemorior har lämnats ut till AA.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 31 kap. 12 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, gäller sekretess för uppgift som avser provning, bestämning av egenskaper eller myckenhet, värdering, vetenskaplig, teknisk, ekonomisk eller statistisk undersökning eller annat sådant uppdrag som myndigheten utför för en enskilda räkning, om det måste antas att uppdraget har lämnats under förutsättning att uppgiften inte röjs.

Det förhållandet att rubriken till det kapitel där bestämmelsen är intagen talar om ”anknytning till näringslivet” hindrar inte att bestämmelsen kan vara tillämplig även om en verksamhet inte bedrivs på uppdrag av näringslivet. Inte heller krävs det för att bestämmelsen ska vara tillämplig att det är den enskildes ekonomiska förhållanden som ska skyddas.

I frågan om riksdagsledamöter och partikanslierna är enskilda gör Högsta förvaltningsdomstolen följande bedömning.

Vad först gäller partigruppernas kanslier ingår dessa inte i någon myndighetsorganisation även om partierna enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier har rätt till ekonomiskt bidrag för kanslikostnader. De är därmed att

anse som enskilda i sekretessbestämmelsens mening. Detsamma måste anses gälla för en riksdagsledamot när denne inte utövar sitt uppdrag (jfr 41 kap. 2 § OSL).

RUT är en del av kammarkansliet, som i sin tur ingår i riksdagsförvaltningen, och har till uppgift att ansvara för utredningsuppdrag från riksdagens ledamöter och förvaltning, partigruppernas kanslier samt utländska parlament, se 2 § föreskrift (RFS 2000:2) om arbetsordning för riksdagsförvaltningen och 2 § tjänsteföreskrift (RFS 2003:5) om organisation och ansvarsområden inom riksdagsförvaltningen.

Den aktuella sekretessbestämmelsen innehåller inte någon närmare beskrivning av vad som avses med ett uppdrag men det måste i detta ligga att det är fråga om en uppgift som kräver vissa arbetsinsatser av inte alltför obetydligt slag och att resultatet av uppdraget ska redovisas i en rapport eller liknande. I de fall det endast är fråga om att t.ex. besvara en enstaka faktafråga eller ge upplysning om innehållet i en viss rättsregel kan det inte anses vara fråga om uppdragsverksamhet i bestämmelsens mening. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening får de aktuella uppdragen anses vara sådana uppdrag som omfattas av bestämmelsen med undantag för uppdraget med diarienummer 4. Denna handling ska därför lämnas ut till AA.

Vad slutligen gäller frågan om återförvisning för prövning av om uppdragen har lämnats med förbehåll om sekretess konstaterar Högsta förvaltningsdomstolen att RUT i sin information anför att utredningarna är sekretessbelagda och att uppdragsgivaren råder över offentliggörandet. Vidare framgår det i ärendet att RUT i anledning av AAs begäran särskilt tillfrågat uppdragsgivarna om de frånträder sekretessen. Det framhålls i förarbetena till motsvarande bestämmelse i den tidigare gällande sekretesslagen att det för att sekretess ska gälla krävs att en uppgift är av sådan art att bristen på sekretesskydd måste anses framstå som så väsentlig för uppdragsgivaren att han utan sekretesskyddet skulle ha avstått från att anlita myndigheten (prop. 1979/80:2 Del A s. 239). Högsta förvaltningsdomstolen finner att detta måste anses vara fallet såvitt gäller de nu

Mål nr
7665-10

aktuella uppdragen. Någon anledning att återförvisa ärendet till riksdagsförvaltningen för ny prövning föreligger därför inte (jfr RÅ 1985 Ab 51).

Susanne Billum

Marianne Eliason

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Erik Nymansson

Anna Heilbrunn

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-02-23